

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XVII. Accedens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Notandum primum. Licentia conjugis, dolo impetrata, non sufficit, ut alter conjunx Religionem validè profiteri possit. Ita docuit *Ioann. And. inc. ex parte n. 4. hoc tit.* & alij, quos sequitur *Sanchez l. 7. D. 73. n. 9. contra Gloss. hic v. capiosè.* Sumitur clarè ex hoc cap. quando dicitur, quòd mulier actionem habuerit ad revocandum maritum propter captionem, & dolum, sed exceptione repelli potuisse ob fornicationem ejus; si itaque fornicata non esset, maritum revocare potuisset, uti benè norat *hio Abbas n. 4.* imò sponte maritus egredi potuisset, eò quòd professio non valeret; sed neque convalesceret professio per conjugis in saeculo manentis adulterium, sicuti neque per mortem ejus convalescit, nisi scientia mariti, & novus consensus, seu ratificatio professionis accedat, uti docui *in c. consulti 10. hoc tit.* & contra quosdam docet *Sanchez citato l. 3. D. 35. n. 10.*

1. Annotanda hìc est doctrina Innocentij, tamen in hoc casu, quo agitur de valore professionis, iudicium institui, & libellus formari possit, contra professum, ut revocetur, si dicat v. g. uxor, se non consensisse, dolum, vim injustam, aut minas intercessisse, juxta *cap. penult. hoc tit.* atque in hoc casu professi confessio prajudicat ipsi confidenti; attamen non prajudicat monasterio, quò minus defensiones & exceptiones opponere possit, ad retinendum professum, uti *Abbas etiam hìc tradit n. 6.* & sumitur ex *Glossa in causà 14. q. 2. in principio*, atque ex regula recepta, quòd confessio non ostendat rem, quæ ex libera confidentis facultate non pendet, sive quatenus in alterius prajudicium tendit.

Hæc verò doctrina intelligi debet in isto, & similibus casibus; atque enim si Religiosus in causa civili, v. g. ex debito, ante ingressum Religionis contracto, conveniatur, libellus formari quidem potest in Religiosum, tanquam personam, quæ contractum est, omnis tamen defensio, & executio sententiæ potius pertinet ad monasterium, quippe ad quod jura omnia, &

bona professi transferunt, quamvis monasterium in tali casu non teneatur ultra id, quàm ad ipsum pervenit. Nihilominus professus præsens esse debet, non ut suam causam agat, si civilis sit, sed ut ad interrogata respondeat, utpote quò melius novit; eadè que locum habent, si monachus post professionem ex consensu Abbatis contraxerit.

Quòd si criminaliter agatur propter delictum, ipsemet professus delinquens conveniendus est, atque jus & obligatio defensionis ad ipsum pertinet, sicuti & de servo dicitur *l. 3. cod. de nox. act.* At verò viceversa, si Religiosus vel servus injuriam passus sit, neque agere injuriarum actione potest, neque injuriam remittere, nisi & Prælatus & Syndicus absentes sint *L. sed si 17. §. ait prator. ff. de injurijs*, & tradit *Sanchez 6. Mor. c. 12. n. 5.* qui infert *n. 7.* si Monachus vestitu v. g. spoliatus sit, non possè eum agere, ut restitatur, sed actionem ad Superiorem spectare; is tamen jus istud agendi in iudicio, aut se defendendi Religioso dare potest, imò etiam si licentiam non dederit, acta cum Religioso in iudicio postea, si velit, rata habere potest.

CAPITULUM XVII.

Accedens.

PARAPHRASIS.

Rescribit Pontifex, appellatione remotà compelli debere virum ad uxorem recipiendam, quam verberibus ac alijs gravaminibus compulerat ad dandam licentiam habitus Monachalis assumendi.

SUMMARIUM.

Licentia ingrediendi Religionem, per vim injustam extorta, irrita est.

Notandum. Si licentia Religionem profitendi à conjuge per vim injustam impetrata sit, pro nulla haberi debet, & ideo professio secuta irrita est. Ita hìc, &

in

in c. 2. *juncta Glossa. causa 33. q. 5.* & rectè egit conjux, quando in hoc casu è monasterio exiit, & habitum abjecit, uti notat *Abb. hic n. 2.* & pluribus refert, ac sequitur *Sanchez l. 7. de Mat. 34. n. 15.*

Nec obstat Marito in casu hujus cap. quòd uxor diu tacuerit, & maritum non revocàrit; nam in casu aded præjudiciali, taciturnitas, & dissimulatio, præsertim quando vis & coactio antecessit, non habetur pro consensu aut licentiâ datâ.

CAPITULUM XVIII.

Significavit.

PARAPHRASIS.

Rescribit Pontifex, uxorem, quæ post licentiam ingrediendi Religionem marito datam votum continentiae perpetuæ emisit, cogi non debere intrare Monasterium, si sit ætatis non suspectæ.

SUMMARIUM.

An cogi possit ingredi monasterium uxor, si post ingressum viri & votum continentiae a se factum, non continenter vivat?

NOTandum unicum. Si uxor dans licentiam marito Religionem ingrediendi senex sit, ita, ut de incontinentia ejus non sit suspicio, non cogitur monasterium ingredi; satis est, si ipsa perpetuæ continentiae votum coram Episcopo edat. Ita *hic & in cit. cap. ad Apostolicam 13. hoc tit.* Dubium est, si in casu hujus cap. mulier, quæ continentiam perpetuam coram Episcopo vovit, postea non vivat continenter, num ad monasterium compellenda sit, saltem, ut pœnitentiam agat? Affirmat *Abb. in cit. cap. ad Apost. in fine Ioan. hic, & alij,* quos refert, & sequitur *Sanchez lib. 7. mar. d. 32.* Respondeo, & dico 1. Simulter senex conscia juris sit, tunc dando licentiam, censetur se obligare ad Religionem ingrediendam, nisi in sæculo perpetuam conti-

nentiam servare velit; quare si incontinenter vivat, præsertim post monitionem, ad monasterium compelli potest. Ita *Glossa v. totalis ætatis,* & alij apud *Innoc. in sum argu. cap. qui uxorem 10. causa 33. q. 1.*

Dico secundò. Si mulier contra votum non sit, neque de hoc certificetur, compelli non potest ad Religionem ingrediendam, quia ad Religionem nemo ordinatur, nisi expressè, aut tacitè promiserit, *argum. cap. integritas 13. causa 33. q. 1.* Quòd verò in monasterium inducitur sit ad agendam pœnitentiam, id colligitur quidem ex cap. sequente, sed hodie nemè in usu non est, cum præsertim diffidulum, & plerumque ipsi etiam monasterio onerosam executionem habeat; itaque generaliter dicendum, quòd in tali casu ad Episcopi providentiam spectet, ut mulier in loco collocetur, ubi honestè, & continentè vivat.

CAPITULUM XIX.

Gaudemus.

PARAPHRASIS.

Mulieres, quæ relicto maritali thoro adulteræ factæ sunt, si earum mariti, postquam ab Episcopo moniti sunt, diligenter eas ad meliorem vitam convellunt, incipere propter Deum noluerint, inducistris cum mulieribus Religiosis ad perpetuam agendam pœnitentiam, per Episcopum collocandæ sunt.

SUMMARIUM.

1. *Maritus an possit relinquere uxorem adulteram?*
2. *Quid, si eam reliquit, & recipere nolit?*

NOTandum primò. Maritus incommuni ab uxore adultera, cognito adulterio, separare se potest, neque eam etiam emendatam recipere tenetur, quamvis laudabile opus charitatis sit, si post emendationem